

123712

PROF. DR. HAYREDDİN KARAMAN

BİR VARMIŞ BİR YOKMUŞ

-Hayatım ve Hatıralar-

© İz Yayıncılık Limited Şirketi, 2008

Sertifika no: 0207-34-007609

İZ YAYINCILIK: 546

Bütün Eserleri dizisi: 17

ISBN 978-975-355-700-9 (tkm)

ISBN 978-975-355-701-6

İstanbul, 2008

Çatalçeşme Sokağı No: 27/2 Cağaloğlu 34110 İstanbul

telefon: (212) 5207210

faks: (212) 5115791

www.iz.com.tr

e-posta: bilgi@iz.com.tr

kapak: Medine Efe

1

Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Araştırmaları Merkezi Kütüphanesi Yavuz ARGIT BÖLÜMÜ	
Dem.No.	123712
Tas.No.	922.575 L.P.F.

YERALTI CAMİİ İMAMI ÜSKÜDARLI ALİ EFENDİ

Merhum İbrahim Hakkı Konyalı'nın mesela Konya, Niğde, Karaman, Erzurum hakkında kaleme aldığı tuğla gibi şehir kitapları, birer bilgi ve belge hazinesi olarak karşımıza çıkıyor. Bu hacimli eserler sayesinde biz o şehirlerin camileri, çeşmeleri, medreseleri, tekkeleri, dergâhları, kiliseleri, havraları, sarnıçları ve daha başka tarihi ve mimari eserleri hakkında bilgi sahibi oluyoruz.

Dursun GÜRLEK

Başta Ayvansaraylı Hüseyin Efendi'nin Hadikatü'l-Cevami isimli kıymetli kitabı olmak üzere daha birçok eserin İstanbul camileri hakkında bilgiler verdiğini biliyoruz. Bazı selatin camileri hakkında hazırlanan geniş kapsamlı araştırma eserlerinin dışında, diğer kaynaklarda verilen bilgilerden ibaret olduğunu görüyoruz. İstanbul camileri hakkında eser hazırlayan zat eğer mimarsa ve mesleğinde de iddia sahibiyse, verdiği bilgilerle elbette ki faydalı oluyor. Ama itiraf edelim ki bu bilgiler, o mabedin sadece sanat tarihini ilgilendiren yönüne münhasır kalıyor, mabetle ilgili diğer hususlar eksik bir şekilde karşımıza çıkıyor. Durum böyle olunca, eserleri de dar bir kesimin dışında başka kimsenin dikkatini çekmiyor.

İstanbul camilerini bütün özellikleriyle ve olanca güzellikleriyle anlatmak elbette ki öyle kolay bir iş değil. Böyle her manasıyla renkli eserler kaleme alabilmek için tarih bilgisi, mimarlık bilgisi, kültürel zenginlik, şehir terbiyesi ve tabii ki büyük bir aşk ve şevk gerekiyor. Bunlar benzeri ve daha bir takım özellikler olmadan yazılan kitaplardan, yayımlanan makalelerden ve broşürlerden de –elbette- bilgiler elde edebilirsiniz. Ama unutmayalım ki, bu tarz kitapların vereceği bilgiler, yarı tok, yarı aç bir adamın rast gele hazırlanmış bir yemeği yerken alacağı lezzete benzer. Bilmem ki buna “lezzet” demek mümkün olur mu?

Sayıları az da olsa böyle mükemmel eserler hazırlayan, ruh dünyalarındaki güzellikleri yazdıkları kitaplara yansıtan kalem erbabının varlığı öteden beri biliniyor. Zaten biz, yazar, müellif, mimar, bestekâr deyince böyle dört başı mamur eser veren şahsiyetleri kastediyoruz. Tufeyliler hakkında görüş beyan etmeyi gereksiz görüyoruz. Sözün burasında, lafı uzatıp durma, birkaç örnek ver dediginizi duyar gibi oluyorum. Eyvallah! Hemen iki isim söyleyebilirim. İbrahim Hakkı Konyalı ve Ekrem Hakkı Ayverdi. İsterseniz önce birincisinden başlayalım:

SÜTUNLARDAKİ YAZILAR

Merhum İbrahim Hakkı Konyalı'nın mesela Konya, Niğde, Karaman, Erzurum hakkında kaleme aldığı tuğla gibi şehir kitapları, birer bilgi ve belge hazinesi olarak karşımıza çıkıyor. Bu hacimli eserler sayesinde biz o şehirlerin camileri, çeşmeleri, medreseleri, tekkeleri, dergâhları, kiliseleri, havraları, sarnıçları ve daha başka tarihi ve mimari eserleri hakkında bilgi sahibi oluyoruz. Mesela merhumun iki ciltlik Üsküdar Tarihi tam bir hazine olarak karşımıza çıkıyor. Müellifimiz, diğer bir ifadeyle müverrihimiz bu eserinde sadece

Bir gün gözlüğünü kaybetmiş kaybetmemiş, söyle alnına kaldırmış; ama unutmuş. Gözlüğünü arıyor, bulamıyor adamları çağırması..

— Gözlüğümü bulun!.. Adamlar görüyorlar gözlüğü ama kim söyleyebilir? Boşuna arıyorlar, arıyorlar derken Said Efendi gelmiş, Dışarıda söylemişler durumu, odaya girince:

— Aman Said, gel şu benim gözlüğümü bul.. Bu beceriksiz herifler bir türlü bulamıyorlar, deyince Said Efendi:

— Başüstüne Sultanım! demiş ve o da biraz aradıktan sonra:

— Velinimetim! Şimdilik, şu alnımızdaki kullanın, yarın daha ferah bir zamanda gözlüğünüzü arayız, deyince Padişah gülmüş:

— Peki peki! Diye gözlüğünü alnından indirmiş.

15 Eylül 2009

Burhan Felek, Hayal Belde Üsküdar, Felek yayıncılık, İstanbul 1987.

ISAM NO: 178176

Üsküdarlı

HAFIZ ALİ EFENDİ

Türkiye'nin en meşhur, en yetenekli ve İstanbul tavrına sahip kurra hâfızlarından Reis'ülkurra ve Yeraltı Camii İmamı Hâfız Ali Efendi Ramazan-ı Şerif'in birinci cuma günü 92 yaşında dünyasını değiştirdi. Hak rahmet eyleye, Toprağa düştüğü günün mübarekliği, bu rahmetin kendisine müjdecisidir. Hâfız Ali Efendi'nin son yolculuğunda kendisini teşyi eden binlerce dostu ve muhibbi arasında bulunamadım, çünkü, vefatını benden saklamışlardı.

Hâfız Ali Efendi, benim hayatta kalan en eski dostum ve mektep arkadaşım. Bir mahallede, hattâ belki de bir evde büyüdük. Hâfız Ali Efendi, Üsküdar'da benim okuduğum Ravza-i Terâkki Rüştiyesinde okudu. Hıfzı da sanırım, orada yaptı. Ancak ailesinde de dayısı, şimdi Yunanistan'ın Tesalya kısmında kalmış olan «Yenişehir Feneri» doğumlu Hâfız Hasan Efendi'nin himmeti olmuştur. Hâfız Hasan Efendi, Hâfız Ali Efendi'nin, şimdi sebebini bilmediğim erken yaşta kaybettiği annesinin erkek kardeşi. Üsküdarlı şair Talât Bey ise, Hâfız Ali Efendi'nin amcasıydı. Hâfız Ali Efendi'nin babası, posta - telgraf memurlarından Sadık Bey adında bir zattı. Çoğu zaman